

Een nieuw begin

Samen verder, Purmerend en Beemster

Verkiezingsprogramma 2022 - 2026

The logo for the Dutch political party D66, consisting of a green square with the white text 'D66' inside.

D66

Inhoudsopgave

Voorwoord Mark Intres	05
Speerpunten	06
Kandidatenlijst	09
1. Wonen; gezonde groei	10
2. Werelderfgoed Beemster	12
3. Een duurzame en toekomstgerichte gemeente	13
4. Het begint met goed onderwijs	14
5. Een groene en diervriendelijke omgeving	16
6. Economie die werkt voor iedereen	18
7. Werk en inkomen; iedereen kan meedoen	19
8. Zorg voor elkaar	20
9. Werk maken van gelijkwaardigheid	22
10. Een bereikbare gemeente	23
11. Afval; groene keuzes lonen	24
12. Veiligheid is van ons allemaal	25
13. Cultuur en sport, de verbindende schakels	26
14. Een betrokken overheid en een vitale democratie	28
15. Gezonde gemeentefinanciën en samenwerking in de regio	29
Woordenlijst	30
Verantwoording	31
Verkiezingsprogramma commissie	31



Voorwoord

Beste lezer,

De gemeenteraadsverkiezingen in november zijn bij voorbaat historisch. Na eeuwenlange, intensieve samenwerking gaan Purmerend en Beemster per 1 januari 2022 immers verder als één gemeente. De verkiezingen zijn óók bijzonder, omdat ze nog altijd zullen plaatsvinden tijdens de coronapandemie. In het nieuwe jaar wacht ons een onzekere periode. Het zijn bovendien belangrijke verkiezingen, omdat in deze tijd, waarin ook politieke verschillen groeien, een stevig D66-geluid heel hard nodig is.

Niet alleen de politieke verschillen nemen toe, ook de tegenstellingen tussen groepen mensen. Deze tijd vraagt dan ook om politiek die krachtig inzet op kansengelijkheid. Die voorbij de grenzen van de pandemie kijkt en de uitdagingen van de toekomst gebruikt om sterker uit de coronacrisis te komen. Door te investeren in duurzaamheid, in maatregelen om ons aan te passen aan klimaatverandering en door werk te maken van onderwijs dat hierop inspeelt, in moderne gebouwen. Zo maken we onze economie minder kwetsbaar en onze gemeente toekomstbestendig.

Het onlangs gepresenteerde rapport van het IPCC, het klimaatpanel van de Verenigde Naties, onderstreept nog eens de noodzaak van drastische maatregelen om de stijging van de temperatuur op aarde te beperken en ons aan te passen aan weersextremen. Dat biedt ook kansen.

Dat geldt ook voor de fusie van Purmerend en Beemster. We kunnen elkaar op veel manieren aanvullen en versterken, bijvoorbeeld op het gebied van de productie en het vermarkten van voedsel, als het gaat om onderwijs en het profiteren van onze ligging ten opzichte van zowel Amsterdam als Noord-Holland Noord. Tegelijk zijn er de nodige opgaven. Hoe houden we de afstand tussen gemeente en inwoners kort, hoe zorgen we voor een gelijk speelveld voor iedereen en hoe gaan we om met de kwaliteit van de leefomgeving in een groeiende gemeente? D66 zet zich in voor de broodnodige bouw van woningen in alle segmenten, maar let daarbij scherp op dat het voor iedereen prettig wonen blijft.

In dit verkiezingsprogramma maken wij duidelijke keuzes voor een groen en eerlijk herstel uit de coronacrisis. Tegen uitsluiting en discriminatie. Open en inclusief. Voor de toekomst. De speerpunten in een notendop: gelijke kansen, goed onderwijs, gezonde groei. Duurzaamheid loopt als een rode draad door het programma heen. Met een sterke kandidatenlijst zetten wij hier vol op in.

Tot slot: ik besef heel goed dat een verkiezingsprogramma op onderdelen al snel achterhaald kan zijn. We zullen de komende jaren voor keuzes komen te staan die we nu niet kunnen voorzien en waarover we dan ook nog niets zeggen in dit programma. Ook dan kunt u op D66 bouwen. Onze keuzes komen immers voort uit een gedeelde houding. Die is constructief, positief-kritisch en toekomstgericht. En uit onze gedeelde sociaal-liberale waarde: vrijheid in verbondenheid. Wij laten iedereen vrij, maar niemand vallen.

Mark Intres
Lijsttrekker



Speerpunten

Gelijke kansen

Iedereen moet zichzelf kunnen zijn in Purmerend en Beemster, ongeacht seksuele oriëntatie, genderidentiteit, beperking, achtergrond of uiterlijk. Deze vrijheid is helaas niet vanzelfsprekend. D66 staat dan ook pal voor de vrijheid en veiligheid van iedereen, want iedere inwoner moet naar vermogen kunnen meedoen. Daarom wil D66 dat de gemeente vooroploopt op het gebied van inclusiviteit en het wegnemen van drempels en een baken is van vertrouwen waar mensen terecht kunnen die hulp nodig hebben. D66 laat niemand vallen.

Gezonde groei

Vooraf in Purmerend wordt flink gebouwd om het woningtekort in te lopen en het voorzieningenniveau in onze gemeente op peil te houden. Ook de komende jaren worden nog veel woningen gerealiseerd. D66 onderkent de noodzaak van snelle woningbouw en streeft daarbij naar een gezonde groei, met een realistisch aantal woningen (5.000 tot 2040). Want wij houden nadrukkelijk oog voor de kwaliteit van de leefomgeving in een groeiende gemeente. Het is prettig wonen in Purmerend en Beemster, en dat willen we zo houden. D66 wil eerst en vooral betaalbare huizen, zowel huur als koop.

Goed onderwijs

Kinderen verdienen het allerbeste onderwijs, dat is de basis voor hun toekomst. Onderwijs is de sleutel voor ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige, vrije individuen en daarmee voor de ontwikkeling van de samenleving. Goede huisvesting van de scholen is daarvoor een randvoorwaarde. D66 staat voor een divers onderwijsaanbod waar voor iedere school ruimte is. Cruciaal is dat elke school voor ieder kind een veilige en leerzame leeromgeving is. Tegelijk moet het onderwijs goed aansluiten op de behoefte van het (regionale) bedrijfsleven. D66 ziet graag dat alle kinderen in Purmerend sport-, muziek-, en cultuurlessen krijgen van een professionele leerkracht.



Werelderfgoed Beemster op de kaart

D66 koestert het UNESCO-werelderfgoed De Beemster Droogmakerij. Wij zien volop mogelijkheden om de gemeente op de kaart te zetten en de combinaties te maken met het open, groene landschap, fiets- en wandelroutes, duurzaamheid en kringlooplandbouw, de markt(en) en ander cultureel erfgoed. Laat dit het visitekaartje worden waarmee we meer bezoekers kunnen aantrekken. D66 ziet graag een bezoekerscentrum van waaruit het werelderfgoed wordt gepromoot. Daarbij is het logisch om samen te werken met andere werelderfgoederen en andere toeristische trekpleisters in onze omgeving.

Vrij van zorgen over klimaat, groen en dierenwelzijn

Groen in en om de stad en de dorpskernen draagt bij aan een leefbare gemeente. Dit gaat voor D66 hand in hand met het verduurzamen van de gemeente, aanpassingen aan klimaatverandering en het vooropstellen van dierenwelzijn. We gaan daarom door met het aardgasvrij maken van de gemeente, waarbij we erop inzetten om bestaande woningen beter te isoleren en de Stadsverwarming gefaseerd te laten stoppen met biomassa. Ook doen wij concrete voorstellen voor maatregelen op het gebied van luchtvervuiling en klimaatadaptatie om de groeiende stad leefbaar te houden voor jong en oud en mens en dier. Zo zijn op veel plekken groene gevels en daken mogelijk, kunnen we slimme waterberging realiseren (wadi's) en investeren we in bomen en parken.

Gezondheidszorg van levensbelang

Een vrije samenleving begint bij goede gezondheidszorg. De coronacrisis onderstreept het nog maar eens: goede, toegankelijke en betaalbare zorg is letterlijk van levensbelang. Wie zorg nodig heeft, moet die zorg krijgen. D66 vindt dat meer moet worden ingezet op preventie, signalering en doorpakken. Daarnaast moet er worden geïnvesteerd in korte lijnen binnen de zorg en goede afstemming met onderwijs, GGD, bibliotheek, sportverenigingen, woningcorporaties en belangenorganisaties. Ook moet meer ondersteuning worden geboden aan mantelzorgers en vrijwilligers, zodat zij hun zorgtaken langer kunnen volhouden. D66 vindt het belangrijk dat ouderen zelf de regie kunnen houden over hun dagelijks leven. Ook moeten er voldoende plekken zijn in verzorgingshuizen.





Kandidatenlijst

- | | |
|---------------------------------|---------------------------|
| 1. Mark Intres | 11. Patrick Blokzijl |
| 2. Astrud Wildschut | 12. John Smit |
| 3. Frank Schaaij | 13. Sven van Meekeren |
| 4. Paul van Meekeren | 14. Pieter Beemsterboer |
| 5. Tom de Jong | 15. Frances Heijmans - Go |
| 6. Edwin Paarlberg | 16. Willem van Kranenburg |
| 7. Nadine Hut | 17. Emre Kanik |
| 8. Rick Hollander | 18. Gerard Groot |
| 9. Mireille Frerejean - Uileman | 19. Heleen Hekker |
| 10. Marian Segers | |



V.l.n.r.; Marian Segers (10), Paul van Meekeren (4), Sven van Meekeren (13), Patrick Blokzijl (11), Astrud Wildschut (2), Mark Intres (1), Tom de Jong (5), Edwin Paarlberg (6), Mireille Frerejean-Uileman (9), Abbey, Rick Hollander (8).

1. Wonen; gezonde groei

Vooraf in Purmerend wordt flink gebouwd om het woningtekort in te lopen en het voorzieningenniveau in onze gemeente op peil te houden. Ook de komende jaren worden nog veel woningen gerealiseerd. D66 onderkent de noodzaak van snelle woningbouw en streeft daarbij naar een gezonde groei, met een realistisch aantal woningen (5.000 tot 2040). Wij houden nadrukkelijk oog voor de kwaliteit van de leefomgeving in een groeiende gemeente.

Het is prettig wonen in Purmerend en Beemster en dat willen we zo houden. Dat betekent: goede bereikbaarheid, groen in de wijken en dorpskernen, meer fiets- en wandelpaden, voldoende speel-, sport- en culturele voorzieningen en ruimte voor verschillende woningtypes. D66 wil eerst en vooral betaalbare huizen, zowel huur als koop, maar ook aandacht voor duurdere woningen om de doorstroom te bevorderen en iedereen de kans te geven om in de gemeente te wonen.

- Er wordt gebouwd naar behoefte. Daarom wordt deze behoefte continu bekeken en waar nodig bijgesteld. Belangrijk is een evenwichtige spreiding van alle segmenten over de gehele gemeente. De eerstkomende jaren wordt nadrukkelijk meer ingezet op sociale huur- en betaalbare koopwoningen om de wachtlijsten echt terug te dringen.
- Nieuwe woningen worden zoveel mogelijk binnenstedelijk gebouwd. Wanneer alle binnenstedelijke locaties zijn benut, komen pas de randen van de stad in beeld. Dit betekent dat pas na ontwikkeling van het binnenstedelijke golfterrein de ontwikkeling van de Purmer Zuid Zuid (buitenstedelijk) in beeld komt. D66 wil niet dat huizen worden gebouwd in het Purmerbos of het Beusebos en maar zeer beperkt in de Zuidoostbeemster tussen Noorderpad en N244. Dit met inachtneming van de regels rond de bescherming van het Werelderfgoed.
- De woningbouwopgave van Purmerend staat niet op zichzelf: de nood is hoog in de gehele Metropoolregio Amsterdam (MRA). D66 wil een woonvisie op de schaal van de MRA-deelregio Zaanstreek-Waterland, zodat we samen met onze buurgemeenten kunnen bepalen hoeveel woningen in onze deelregio nodig zijn.
- De bouw van woningen is een zaak van ons allemaal. D66 stimuleert groepswoonvormen en eigen initiatief voor woningen, zoals wooncoöperaties en collectief particulier opdrachtgeverschap (bouwen op eigen kavel). Verschillende gezinsvormen hebben verschillende woonwensen en daar komt D66 graag in tegemoet.
- Ook wordt er gebouwd voor starters en senioren, duurzaam en levensbestendig, met een (dorpse) mix van wonen, werken en ruimte voor kleinschaligheid. Wij zijn voorstander van kleine, flexibele wooneenheden (tiny houses); die kunnen ook inzetbaar zijn als tijdelijke woningen.
- D66 wil meer seniorenwoningen in de bestaande buurten en nabij zorgvoorzieningen en de wijkwinkelcentra. Zo wordt de doorstroming bevorderd en kunnen senioren in dezelfde wijk of buurt blijven wonen.
- D66 wil de bestemming van panden, zeker buiten het kernwinkelgebied, verruimen en zo ondernemers meer ruimte bieden. Tegelijk is D66 nadrukkelijk voor voortzetting van “wonen boven winkels” en buiten het kernwinkelgebied zelfs voor “wonen in winkels”.
- Gezien het tekort aan betaalbare koopwoningen is het niet wenselijk dat deze koopwoningen op grote schaal worden opgekocht om te verhuren. We handhaven regels om dit in te perken (o.a. door zelfbewoningsplicht).

Groen en duurzaam wonen

ho Als groen verdwijnt als gevolg van bouwprojecten, willen we meer groen plaatsen dan er wordt weggehaald en bij voorkeur in de directe omgeving. Per saldo moet de biodiversiteit er met het nieuwe groen op vooruit gaan en staat de kwaliteit van het groen voorop (o.a. door een norm te stellen voor de kroonbedekking in elke wijk of dorp in de nieuwe gemeente). En bij het bouwen van nieuwe woningen streven we naar energieneutrale woningen (nul-op-de-meter).

- D66 streeft naar klimaatneutrale bouw en bouwstoffen. Producenten worden verantwoordelijk voor de verduurzaming van de belangrijkste bouwmaterialen zo dat rekening wordt gehouden met toekomstig hergebruik. We gaan als gemeente meer inzetten op houtbouw en meer gebruik van bouwmaterialen uit hernieuwbare biobased bronnen (zoals hout en CLT). Op termijn wil D66 100% circulair bouwen.
- In Purmerend hanteren we circulaire criteria bij de nieuwbouwopgave. Als bij het bouwen al rekening wordt gehouden met toekomstig hergebruik, is het gemakkelijker de grondstofstromen bij sloop opnieuw te benutten.
- Bij de bouw van nieuwe projecten en bij renovatieprojecten wordt actief rekening gehouden met de leefgebieden van dieren in en rond gebouwen; het zogenoemde natuurinclusief en natuurexclusief bouwen. Natuurinclusief bouwen wordt de norm.
- Het stationsgebied bij station Purmerend wordt een groene stadse wijk voor een gemengde doelgroep. We blijven ons inzetten voor verdere ontwikkeling van het OV-knooppunt. Hierdoor kunnen we kiezen voor fors minder parkeervoorzieningen voor de bewoners in deze wijk.
- We continueren de afspraken met huurdersverenigingen en woningcorporaties op het gebied van wooncomfort, duurzaamheid, klimaatadaptatie en betaalbaarheid. Ook verwachten we van wooncorporaties dat zij hun daken verduurzamen met zonnepanelen en waar dat mogelijk is vergroenen, door het aanleggen van een groen dak. De aanleg van zonnepanelen bij nieuwbouw wordt verplicht.

Wonen in Beemster

D66 staat kritisch ten opzichte van bouwen in Beemster buiten bestaand bebouwd gebied en zal de kernwaarden van het UNESCO-werelderfgoed beschermen en versterken. Er zitten grenzen aan de groei, mede vanwege infrastructurele beperkingen. We willen daarom zorgvuldig omgaan met de openbare ruimte in de wijken en dorpen, met name in de kern van Middenbeemster.

- We laten niet grootschalig bouwen in Beemster. Kleinschalige woningbouw ter versterking van de kleine kernen zoals Noord- en Westbeemster, kan wel. Denk aan bouwen in de linten binnen de bebouwde kom met behoud van de openheid en doorzichten.
- D66 geeft prioriteit aan de ontwikkeling van woningbouw binnen het bestaand bebouwd gebied. Bijvoorbeeld de locatie aan het Noorderpad naast de A7, die ruimte kan bieden aan duurzame woningen en een maatschappelijke bestemming.

2. Werelderfgoed Beemster

D66 koestert het UNESCO werelderfgoed De Beemster Droogmakerij. We zien volop mogelijkheden om de gemeente op de kaart te zetten en combinaties te maken met het open, groene landschap, fiets- en wandelroutes, duurzaamheid en kringlooplandbouw, de markt(en) en ander cultureel erfgoed. Laat dit het visitekaartje worden, waarmee we meer bezoekers kunnen aantrekken.

- D66 ziet graag een bezoekerscentrum van waaruit het werelderfgoed wordt gepromoot. Zoek daarbij ook de samenwerking met andere werelderfgoederen zoals de Stelling van Amsterdam. Maar ook andere toeristische trekpleisters in onze omgeving, zoals Edam-Volendam, Monnickendam en de Zaanse Schans.
- Nieuwe (bouw)plannen in Beemster worden altijd getoetst aan de kernwaarden van het werelderfgoed. Het streven is om te kijken hoe iets toch passend is. Tegelijk zijn sommige ontwikkelingen echt niet mogelijk (dan is de Baanstee een alternatief) en zijn er voor D66 duidelijke grenzen aan het aantal woningen.
- D66 streeft naar behoud, herstel en versterking van de cultuurhistorische kernkwaliteiten door de borging in het gemeentebeleid door eenduidige uitwerking van de kernkwaliteiten.

Kernkwaliteiten Beemster:

1. Het unieke samenhangende en goed bewaard gebleven, vroeg-zeventiende-eeuwse (landschaps)architectonische geheel van de Droogmakerij de Beemster, bestaande uit:
 - het vierkante gridpatroon van wegen en waterlopen en rechthoekige percelen;
 - de ringdijk en ringvaart (continuïteit en eenheid in vormgeving);
 - het centraal gelegen dorp (Middenbeemster) op een assenkruis van wegen;
 - bebouwing langs de wegen;
 - de relatief hooggelegen wegen met laanbeplanting;
 - de monumentale en typerende (stolp)boerderijen en restanten van buitens;
 - de oude molengangen;
 - de structuur en het karakter van het (beschermde) dorpsgezicht van Middenbeemster.
2. Grote openheid.
3. Voor zover het werelderfgoed Droogmakerij de Beemster samenvalt met het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam, zijn de uitzonderlijke universele waarden van het werelderfgoed De Stelling van Amsterdam tevens van toepassing op het werelderfgoed Droogmakerij de Beemster.

3. Een duurzame en toekomstgerichte gemeente

Klimaatverandering zorgt overal ter wereld voor bedreigingen en uitdagingen, Nederland is daarop absoluut geen uitzondering. We krijgen te maken met extremer weer en met een stijgende zeespiegel. De Rijksoverheid heeft haar verantwoordelijkheid genomen en wil 55% minder uitstoot van broeikasgassen in 2030, dus ook in Purmerend. Verwarming van huizen met duurzame bronnen speelt daarin een belangrijke rol. In Purmerend heeft driekwart van de woningen al een aansluiting op de Stadsverwarming (SVP) en niet op aardgas. Ook nieuwe woningen worden opgeleverd zonder gasaansluiting. In Overwhere zijn de afgelopen jaren met succes de eerste bestaande woningen van het aardgas afgehaald en de komende jaren komen daar nog ruim 1.100 woningen bij. Zo zet Purmerend concrete stappen in het verminderen van CO₂-uitstoot. D66 steunt deze ontwikkeling.

Tegelijk zijn ook maatregelen op het gebied van luchtvervuiling en klimaatadaptatie hard nodig om de groeiende stad leefbaar te houden voor jong en oud, voor mens en dier. In het kort de maatregelen die we als D66 Purmerend voorstellen:

- Goed isoleren staat voorop. Samen met woningcorporaties worden per wijk stappen gezet, onder andere via goede voorlichting, collectieve inkoop van isolatie en het voortzetten van subsidieregelingen, ook voor sportverenigingen en culturele instellingen. Tegelijk wordt in brede zin aandacht besteed aan energiebewustzijn en voorkomen van verspilling.
- D66 zet vol in op zonne-energie op daken en gevels. Waar mogelijk (zoals bij nieuwbouw) stellen we dit verplicht. Daarbij willen we dat zoveel mogelijk inwoners en bedrijven ook daadwerkelijk profiteren van duurzame energie, bijvoorbeeld via coöperaties. Bij zonnepanelen op land of water wil D66 vooraf toetsen wat de impact is voor de flora en fauna.
- Daarnaast is windenergie een mogelijkheid om te verduurzamen. Binnen de gemeentegrenzen zijn kleine windmolens mogelijk, mits er draagvlak is en de regelgeving rond werelderfgoed wordt nageleefd.
- Belangrijk bij het aardgasvrij worden, is dat het Rijk met voldoende (financiële) middelen komt. Gemeente en bewoners kunnen het niet alleen. Verder is het niet onredelijk dat van bewoners en bedrijven in de toekomst een bijdrage wordt gevraagd in de kosten van het aardgasvrij maken van de gemeente.
- De Stadsverwarming is een belangrijke partner in de gehele energietransitie. Voorop staat dat zij goede service biedt aan de inwoners en advies geeft om de energielasten te verminderen. D66 wil dat steeds een deel van de winst wordt ingezet om de tarieven te verlagen, zodat inwoners direct profiteren en het steeds aantrekkelijker wordt om voor stadsverwarming te kiezen. Verder wil D66 dat een warmtefonds wordt opgericht waarmee de verduurzaming van woningen deels kan worden betaald. Dit fonds kan bijvoorbeeld worden gevoed met opbrengsten van het rendement van de SVP, of door een verkoop van aandelen SVP aan de HVC, een bedrijf met enkel gemeentelijke aandeelhouders.
- Als gemeente blijven we de luchtkwaliteit meten in samenwerking met de GGD. Dit geeft inzicht om verdere maatregelen te nemen om te zorgen voor meer schone lucht in Purmerend.
- We willen Purmerend verder vergroenen. Gebouwen van de gemeente worden klimaatbestendig en bij publieke projecten is rekening houden met biodiversiteit een eis. Verder stimuleren we inwoners om hun daken en tuinen te vergroenen in plaats van te verstenen.

4. Het begint met goed onderwijs

Kinderen verdienen het allerbeste onderwijs, dat is de basis voor hun toekomst. Onderwijs is de sleutel voor de ontwikkeling van kinderen tot zelfstandige, vrije individuen en daarmee voor de ontwikkeling van de samenleving. D66 staat voor een divers onderwijsaanbod waar voor iedere school ruimte is. Waar samengewerkt wordt met een breed netwerk aan organisaties, die allemaal het kind centraal stellen. Cruciaal is dat elke school voor ieder kind een veilige en leerzame leeromgeving is. De scholen, de buitenschoolse opvang, de gemeente en overige instellingen gaan gezamenlijk aan de slag om dat te realiseren.

Tegelijk moet het onderwijs goed aansluiten op de behoefte van het (regionale) bedrijfsleven. Dat vraagt structureel overleg tussen onderwijs, overheid en ondernemers. Zo kan tijdig ingespeeld worden op toekomstige uitdagingen, zoals de energietransitie en circulaire economie, de (ouderen) zorg, techniek en ICT. En zowel voor de ontwikkeling van kinderen als voor volwassenen is de bibliotheek van groot belang. Denk aan taal-, lees- en digitale vaardigheden en toegang hebben tot broodnodige informatie en het internet.

Onderwijsagenda en huisvesting

- Doorontwikkeling van de onderwijsagenda tot de ruggengraat van de samenleving. D66 ziet graag een klankbordgroep met deskundigen uit het onderwijsveld die actief meedenkt met de gemeente en de schoolbesturen.
- D66 ziet ook graag dat de gemeente stappen zet in verbetering van de samenwerking met het onderwijs, jeugdzorg en de GGD. Ook op het gebied van schoolverzuim en het voorkomen van voortijdig schoolverlaten en thuiszitters, willen we dat de gemeente haar regierol stevig oppakt.
- Goede huisvesting is een randvoorwaarde voor goed onderwijs. Onze leerlingen leren beter in goede gebouwen. Nieuw te bouwen of te verbouwen scholen dragen bij aan modern, hybride (online en fysiek) onderwijs met uitstekende luchtventilatie. Ook duurzaamheid (o.a. isolatie en zonnepanelen) en groene schoolpleinen worden daarin meteen meegenomen.
- In het kader van een leven lang leren, stimuleren we schoolbesturen dat zij enkele schoolgebouwen zo inrichten dat er 's avonds onderwijs aan volwassenen kan worden gegeven.
- We stimuleren het creëren van stageplekken en leerwerktrajecten. Studenten hebben het namelijk moeilijk met het vinden van een stageplek. D66 wil dat de nieuwe gemeente samenwerking stimuleert en een platform faciliteert, waar maatschappelijke-, culturele- en sportinstellingen gezamenlijk lesprogramma's aanbieden en gebruik maken van elkaars kennis en gebouwen.
- D66 vindt het belangrijk dat voor een groot gedeelte van de studerende inwoners van de gemeente een mogelijkheid is om (passend) onderwijs te volgen binnen het lager, voortgezet en hoger onderwijs. Studerende inwoners zijn de toekomst voor de banenmarkt, ook in Purmerend. Wij zien dan ook graag dat wordt onderzocht of het mogelijk is om één of meerdere opleidingen van hbo-instellingen van Amsterdam naar Purmerend te halen en te huisvesten, met de focus op de opleidingen tot beroepen die aansluiten op de Purmerendse arbeidsmarkt.
- D66 wil uitbreiding van natuur- en milieueducatie en leerlingen (weer) toegang geven tot schooltuinen.

Een rijke schooldag voor ieder kind

- D66 ziet graag dat alle kinderen in de gemeente sport-, muziek-, maar bijvoorbeeld ook theaterles krijgen van een professionele leraar. Daarmee nadrukkelijk scholen verbinden met cultuur- en sportverenigingen en het onderwijs koppelen met het bedrijfsleven in de stad (o.a. kennismaken met techniek, cultuur en natuur).
- Daarnaast stimuleren we nog meer de gezonde leefstijl van kinderen via de scholen. Alle scholen doen mee met het drinken van water en zorgen voor gezonde voeding. Met name door natuur- en milieueducatie willen we kinderen leren hoe gezonde voeding tot stand komt en hoe voedsel wordt geproduceerd.
- D66 wil het brede culturele aanbod toegankelijk en bereikbaar houden voor het publiek. Gezamenlijk (buurgemeenten, provincie en MRA) zetten we hier op in en wordt kennis gedeeld. Op deze manier bundelen we de krachten en zetten we in op regionale culturele voorstellingen.
- Het is enorm belangrijk om thuiszitten en/of vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. De leerplichtambtenaar en de scholen houden hier de vinger aan de pols. Daar wil D66 graag extra op inzetten.

De bibliotheek om de hoek

D66 wil dat iedere Nederlander toegang heeft tot de bibliotheek en internet. Een bibliotheek stimuleert geletterdheid, taalvaardigheid, leesvaardigheid en digitale vaardigheden van volwassenen en kinderen. De bibliotheek is een essentieel onderdeel voor de ontwikkeling van kinderen. Voor veel mensen is de bibliotheek een broodnodige informatievoorziening die ook toegang geeft tot het internet. D66 zet zich in voor voldoende aanbod van bibliotheken door de gehele gemeente.

- D66 wil de maatschappelijke functie van de Openbare Bibliotheek versterken op het gebied van ontmoeting, digitale vaardigheden en de aanpak van laaggeletterdheid. Dit samen met het onderwijs. Hier wil D66 meer middelen voor beschikbaar stellen. D66 wil dat iedereen tot 18 jaar en iedereen die gebruik maakt van de minimaregelingen actief de mogelijkheid wordt geboden om (automatisch) gratis lid te worden. Op termijn zouden alle inwoners gratis lid kunnen worden.



5. Een groene en diervriendelijke leefomgeving

Voldoende groen in en om de stad is noodzakelijk, want dat draagt bij aan een leefbare stad. Zo vangt ons groen CO₂ op, maakt het de stad koeler en is het een buffer voor wateroverlast. Ook biedt natuur een ideale plek om te ontspannen, te genieten en te sporten. Dit gaat voor D66 hand in hand met het verduurzamen van de stad en het vooropstellen van dierenwelzijn. Dankzij D66 is de afgelopen periode de Dierenwelzijnsnota geactualiseerd, maar die ontwikkeling moet wel worden vastgehouden. Samen met de Klankbordgroep Dierenwelzijn zetten we vervolgstappen en stimuleren we de bewustwording.

Groen

- D66 wil de bebouwde omgeving “klimaatbestendig” maken. Denk aan allerlei creatieve ideeën als meer groene gevels en daken, stenen vervangen door groen en meer ruimte om water vast te houden (wadi's). Dit altijd samen met de buurtbewoners.
- Ook de komende jaren blijven we investeren in de openbare ruimte en het groen. Zo wordt achterstallig onderhoud weggewerkt en geven we bomen en parken een extra impuls. We geven ruimte aan bomen, waarbij kwaliteit boven kwantiteit gaat. Plus: we kijken vaker naar de optie om een bestaande, grote boom te verplaatsen in plaats van te kappen.
- In elke wijk zijn er voldoende speel- en beweegvoorzieningen voor jong en oud, waarbij er extra aandacht is voor kinderen met een fysieke beperking en er bankjes zijn om even te rusten.
- Gronden die langdurig onbebouwd blijven, wil D66 inzetten voor tijdelijke natuur, stadslandbouw en voedselbossen. Ook in de bestaande parken en het open landschap komt ruimte voor fruit- en notenbomen en zorgen we voor bij- en insectvriendelijke beplanting.
- Het Beusebos blijft behouden, want het betreft een uniek stuk bos met de nodige diversiteit aan flora en fauna. Daar moeten we zuinig op zijn. Wel wil D66 dat het Beusebos deels toegankelijk wordt voor recreatie, waarbij we het beheer overdragen aan een stichting. Kortom: een hotel (of andere ontwikkelingen) vindt D66 onwenselijk op deze locatie. Een alternatief kan De Koog zijn.

Dierenwelzijn

- Nadrukkelijker wordt gecontroleerd hoe er met dieren wordt omgegaan en bij overtredingen wordt streng opgetreden. Evenementen met dieren worden niet toegestaan. De bestaande kinderboerderij en het hertenkamp richten zich op educatie en bewustwording. Daarnaast is D66 een voorstander van een anti-fokbeleid zodat overvloedige dieren niet naar de slacht hoeven.
- Bij het beheer van de openbare ruimte, waaronder waterwegen, staat dierenwelzijn voorop. Dit wordt nauwlettend in de gaten gehouden. Zo voorkomen we sterfte van vissen en andere dieren.
- Via een diervriendelijke, preventieve en milieuvriendelijke aanpak worden dierenpopulaties en schadelijke planten onder controle gehouden. Zo wordt het gebruik van gif tot een minimum beperkt om te voorkomen dat dit ons ecosysteem belast en is ook het doden van dieren amper nog nodig. Sowieso wordt hobbyjacht verboden, op gronden die in eigendom zijn van de gemeente.

Landbouw

- Landbouwgrond kan soms meer biodiversiteit herbergen dan natuurgebieden. Maar dan moet er wel plek zijn voor poelen, bloemrijke slootkanten of een struikrand. D66 wil boeren ondersteunen waar dat kan om zulke elementen terug te brengen.
- De Beemster is en blijft bedoeld voor agrarisch gebruik. Voor een verantwoorde en gezonde ontwikkeling van de agrarische sector willen we voorzieningen treffen, met focus op kwaliteit, milieu en duurzaamheid. Niet-agrarische onderdelen van agrarische hulpbedrijven en te groot gegroeide bedrijven willen we verplaatsen naar de Baansteede.
- D66 is voorstander van kringlooplandbouw en zet in op kwaliteit in plaats van kwantiteit. De landelijke en lokale overheid moeten daarbij wel ondersteuning bieden. Zo wordt de biodiversiteit versterkt en hebben agrarische bedrijven een gezonde toekomst. De Beemster als kwaliteitsmerk neerzetten biedt daarbij volop kansen.
- D66 is voorstander van het creëren van schaduw voor weidedieren door het plaatsen van bijvoorbeeld bomen in het agrarisch gebied. Voorwaarde is dat het open landschap niet wordt aangetast en dit niet strijdig is met de status van het werelderfgoed.



6. Economie die werkt voor iedereen

In Purmerend en Beemster is volop bedrijvigheid en dat is de basis voor meer werkgelegenheid. De gemeente biedt ruimte voor ondernemers via een goed vestigingsklimaat en denkt echt mee. Ook hier is het van belang dat de gemeente goede contacten heeft met het bedrijfsleven, met ZZP'ers en de verschillende ondernemersverenigingen, zodat men weet waar behoefte aan is en tijdig ingespeeld kan worden op nieuwe ontwikkelingen.

D66 ziet vooral kansen op het gebied van IT, zorg, techniek, duurzaamheid, energietransitie, kringlooplandbouw, fairtrade en houtbouw. De komende jaren moet het aantal banen in Purmerend en Beemster fors meegroeien met de toename van het aantal inwoners. Meer mensen moeten in de buurt een baan kunnen vinden. Belangrijk is dat beter met het onderwijs wordt samengewerkt, zodat jongeren en ondernemers optimaal kunnen profiteren. Tegelijk heeft D66 extra aandacht voor mensen die niet zo makkelijk werk kunnen vinden.

- D66 wil dat de gemeente, samen met de ondernemers, meer initiatieven gaat ontplooiën om mensen naar de binnenstad te krijgen. Want het bezoek aan de binnenstad daalt en ook de dinsdagmarkt staat al jaren onder druk. Van belang is dat het kernwinkelgebied goed bezet blijft, de openbare ruimte en de gevels er aantrekkelijk uitzien (geen schreeuwerige reclame) en dat de bestaande markt wordt aangevuld met themamarkten. Ook de bereikbaarheid van de binnenstad moet goed zijn en er moet in de omgeving genoeg plek zijn om te parkeren voor auto's, brommers en fietsen.
- De gemeente gaat met ondernemers en bezorgers een goederenpunt opzetten, zodat vrachtwagens en busjes niet meer door de stad hoeven en goederen met kleinere, elektrische wagens verder worden gebracht.
- Samen met de winkeliers wordt per wijkwinkelcentrum bekeken wat nodig is om deze de komende 15 jaar aantrekkelijk te houden. Denk aan verruiming van bestemmingen of juist woningen erbovenop, maar niet valt uit te sluiten dat een wijkwinkelcentrum het niet redt.
- Er komt een Circulaire Raad Purmerend, een klankbordgroep die samen met de gemeente kijkt hoe de circulaire economie gestimuleerd kan worden. In elk geval ziet D66 kansen om via netwerkbijeenkomsten ondernemers bij elkaar te brengen, om ondernemers actiever te informeren en te adviseren over wet- en regelgeving en nadrukkelijk startende lokale ondernemers op weg te helpen.



7. Werk en inkomen; iedereen kan meedoen

Belangrijk is dat iedereen kan meedoen en een stabiele financiële basis heeft. Voor velen is dat via een betaalde baan, maar lukt dat niet, dan biedt de gemeente adequate ondersteuning en wordt gekeken naar vrijwilligerswerk. Zo wordt ieders talent benut. Dat vraagt om maatwerk en persoonlijke begeleiding en soms het investeren in scholing en het wegnemen van schulden, zodat een nieuwe toekomst ontstaat.

- De gemeente blijft goed samenwerken met het bedrijfsleven en het onderwijs om te kijken aan welke kennis en vaardigheden nu en in de toekomst behoefte is. Zo wordt bijgedragen aan een betere match tussen de vraag (vacatures) en aanbod (mensen) en kunnen we gericht kijken waar kansen liggen om mensen om of bij te scholen.
- D66 gaat bij de bijstand uit van vertrouwen en wil meer ruimte bieden om bij te verdienen, zodat (deeltijd) werken al direct loont, en kijken naar het Tilburgs Vertrouwensexperiment: minder regels, meer vertrouwen, meer keuzevrijheid en/of meer begeleiding.
- Naast de bijstand biedt de gemeente duidelijke regelingen, zodat iedereen kan meedoen aan allerlei activiteiten op sport- en cultureel gebied en vooral kinderen ook alle kansen krijgen. Gezorgd wordt dat deze regelingen gemakkelijk aan te vragen zijn, ook door ZZP'ers en mensen met een flexibel contract en nog meer onder de aandacht worden gebracht. Steeds wordt gekeken of een regeling zo wel effectief is of kan worden verbeterd.
- In het verlengde van de voedselbank wil D66 kijken naar Boeren voor Buren (naar Amsterdams voorbeeld), namelijk dat inwoners (via de MeerDoen-regeling) betaalbaar groenten en fruit kunnen kopen bij lokale boeren.

Niet in de schulden en sneller eruit

Helaas leven nog velen in armoede, onder wie de nodige kinderen. Veelal zijn schulden hier de oorzaak van. Het blijft van belang om in te zetten op preventie en het snel oppakken van signalen, zodat voorkomen wordt dat schulden problematisch worden.

- D66 blijft investeren in preventie en goede samenwerking met scholen, woningcorporaties en energiebedrijven, waaronder de Stadsverwarming en banken. Ook bij de wijkteams en de gemeentelijke loketten wordt waar nodig snel geschakeld en breder gekeken wat er zoal speelt.
- Wanneer er al schulden zijn, zet D66 zich in voor het instellen van een adempauze en voor het tijdelijk overnemen van de schulden door de gemeente. Dat geeft rust en overzicht. Ook worden inwoners meer gekoppeld aan vrijwilligers (bijvoorbeeld Schuldhulpmaatjes) en zo min mogelijk onder bewindvoering geplaatst.

8. Zorg voor elkaar

Wij zijn trots op de mensen in Purmerend die elke dag opnieuw hard aan het werk zijn voor een ander. Of dat nu gebeurt in de reguliere zorg, thuiszorg, mantelzorg, jeugdzorg of zorg voor mensen met een beperking. Het is belangrijk dat de gezondheidszorg meer aandacht krijgt. Er moet meer worden ingezet op preventie, signalering en doorpakken. Daarnaast moet er geïnvesteerd worden in korte lijnen binnen de zorg en goede afstemming met onderwijs, GGD, bibliotheek, sportverenigingen, woningcorporaties en belangenorganisaties. Daarbij verwachten we dat het Rijk voldoende middelen beschikbaar stelt en eerdere bezuinigingen ongedaan maakt. Ook moet er meer ondersteuning worden geboden aan mantelzorgers en vrijwilligers, zodat zij hun zorgtaken langer kunnen volhouden. Dit vereist vroegtijdige signalering en meer bekendheid geven aan het aanbod van ondersteuning (vooral goede respijtzorg).

- D66 gaat bij jeugdzorg voor het versterken van de integrale aanpak met een gezinsbegeleider als regisseur, die echt samen met het gezin en de jongeren kijkt wat nodig is. Waar mogelijk worden ook de school en het eigen netwerk (familie, vrienden, burens) ingezet. We zien tevens grote voordelen in een optimale samenwerking tussen huisartsen en de praktijkondersteuners van de huisarts. Vooral ook als het gaat om ondersteuning bieden bij jeugd(zorg)
- Gezien het belang van goede jeugdzorg en het feit dat ook de kinderen en jongeren zelf gehoord willen worden, wil D66 een (regionale) kinderombudsman instellen.
- Goed opgeleide wijkteams die samenwerken zijn van groot belang. Zo kan in de volle breedte bekeken worden wat er aan de hand is en kan er snel worden geschakeld. De ervaringen van het wijkteam worden gebruikt om gerichte activiteiten op te zetten rond preventie.
- We stimuleren een groter sportaanbod en meer sportmogelijkheden voor ouderen en andere kwetsbare doelgroepen om (samen) te bewegen. Dat zorgt voor minder fysieke en mentale klachten. Ook bieden we cursussen aan om overweg te kunnen met een tablet of computer en stimuleren we een gezonde leefstijl onder jong en oud.
- D66 vindt het reëel om voor de WMO-voorzieningen een inkomensafhankelijke eigen bijdrage te vragen, waarbij ouderen met een laag inkomen worden ontzien en gewaakt wordt voor stapeling van allerlei eigen bijdragen.
- Nieuwkomers krijgen een persoonlijk inburgeringsplan. Vanaf het eerste moment gaan zij hiermee aan de slag en krijgt men alle ruimte om aan het werk te gaan. Ook bij het verdere beleid betrekken we de doelgroep en leren we van hun ervaringen.
- D66 wil een realistisch drugsbeleid, waarbij coffeeshops legaal kunnen inkopen, leveren en verkopen, waarbij de softdrugs op kwaliteit wordt getest.
- D66 vindt de inzet van gebruikersruimten en longstay-voorzieningen voor verslaafden noodzakelijk in de gemeente. De overlast neemt daardoor af en de gebruikers krijgen een menswaardiger bestaan. D66 is zich ervan bewust dat het bieden van voorzieningen voor deze kwetsbare doelgroep, waarbij sprake is van grote maatschappelijke en politieke gevoeligheid, niet meevalt. We vinden dan ook dat de regie in handen moet zijn van de gemeente, waarbij goede en tijdige communicatie met de omwonenden, op de plek waar men de voorziening wil realiseren, uiterst belangrijk is.

- Samen met welzijnsorganisaties, scholen en buurtbewoners worden activiteiten opgezet om eenzaamheid bij ouderen én jongeren tegen te gaan.
- D66 vindt het belangrijk dat ouderen zelf de regie kunnen houden over hun dagelijks leven. Daarom ondersteunen we initiatieven waarbij ouderen, samen met vrijwilligers, zorg en samenzijn lokaal organiseren. Zo kan hulp vanuit het eigen netwerk, gecombineerd met thuiszorg, de inzet van zwaardere zorg voorkomen worden. Tegelijk moeten er voldoende plekken zijn in verzorgingshuizen, zodat als het nodig is men daar, al dan niet tijdelijk, terecht kan.



9. Werk maken van gelijkwaardigheid

Iedereen moet zichzelf kunnen zijn in Purmerend en Beemster, ongeacht je seksuele oriëntatie, genderidentiteit, beperking, achtergrond of uiterlijk. Deze vrijheid is helaas niet vanzelfsprekend. D66 staat dan ook pal voor de vrijheid en veiligheid van iedereen, want iedere inwoner moet kunnen meedoen. Daarom wil D66 dat de gemeente vooroploopt op het gebied van inclusiviteit en een baken van vertrouwen is waar mensen terecht kunnen die hulp nodig hebben. D66 laat niemand vallen.

- Bij alle plannen wordt vooraf getoetst op toegankelijkheid. Zo wordt de doelgroep om advies gevraagd zodat zij vanaf het begin kunnen meedenken. Dit voorkomt (dure) aanpassingen later.
- D66 wil dat er gericht beleid komt voor inclusiviteit en diversiteit, waarbij er extra aandacht is om racisme en discriminatie tegen te gaan. Samen met de betrokkenen, het onderwijs, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven wordt jaarlijks een actieplan opgesteld, zodat dit nu echt continu aandacht krijgt en in de breedte de bewustwording toeneemt.
- We zetten in op het verminderen van (digitale) laaggeletterdheid. Tegelijk kan men altijd ergens fysiek terecht als men er zelf niet uitkomt. Bovendien zorgen we ervoor dat gemeentelijke informatie begrijpelijk en laagdrempelig is en dat alle gemeentelijke websites voldoen aan het VN-verdrag (2006).
- Niemand hoeft in Nederland op straat te leven. We zorgen samen met gemeenten uit de regio voor een buffer van flexibele woningen (voor daklozen) en investeren in de gehele “opvangketen”, zodat er altijd een vangnet is en men tegelijk op eigen benen leert staan.



10. Een bereikbare gemeente

Een stad die groeit, zorgt voor meer verkeer en dus moet de bijbehorende infrastructuur meegroeien. Dat begint met ruimte voor voetgangers, fietsers en het openbaar vervoer (OV). Daarna pas voor het autoverkeer, want een aantal hoofdroutes kan niet eenvoudig worden aangepast. Zo wil D66 fietsen stimuleren met voldoende fietsparkeerplekken en veilige routes door de hele gemeente. Ook zien we graag (snel)fietsroutes tussen de gemeenten in de regio, zodat meer mensen met de fiets naar hun werk gaan. Verder investeren we in betere busverbindingen in de stad, goede overstapmogelijkheden en ruime stallingsmogelijkheden voor fietsen bij overstapplaatsen. Dit alles heeft bovendien een positief effect op de verkeersveiligheid.

- D66 wil een verkeerspanel met deskundigen oprichten. Extra aandacht is nodig, omdat het gevoel van verkeersveiligheid recent is gedaald. Dit panel kan (on)gevraagd advies geven om de verkeersveiligheid te verbeteren, zoals het overzichtelijk maken van verkeerssituaties, kritisch kijken naar alle verkeersborden, slimme verkeerslichten etc.
- Bij elk (bouw)plan wordt doorgerekend wat het effect is op de bereikbaarheid en de capaciteit van de bestaande infrastructuur. Eventuele kosten om knelpunten op te lossen worden doorberekend aan het betreffende plan.
- Naast laadpalen voor auto's komen er ook laadpalen voor elektrische fietsen en scootmobielen.
- D66 staat voor het fijnmazige busnetwerk met goede aansluiting op OV-knooppunten (snel overstappen op trein/metro) en wil dat de maximale afstand naar een bushalte binnen woonwijken en dorpskernen rond de 400 meter blijft.
- Belangrijk is dat het OV blijft en de komende jaren extra gepromoot wordt, zodat de reizigers weer terugkeren. Dit kan door acties te combineren met bezoek aan winkelcentra, theater of musea. Ook is het goed om te kijken hoe het reguliere OV meer samengebracht kan worden met andere vervoersstromen (onder meer WMO-vervoer en leerlingenvervoer).
- D66 wil het beleid voortzetten om langparkeren in de binnenstad te stimuleren in de parkeergarages, zodat automobilisten voor kortparkeren op straat terechtkunnen en er meer ruimte komt voor fietsers en voetgangers. Wij maken graag extra parkeerruimte vrij voor autodeel- en autohuursystemen en milieuvriendelijke vervoermiddelen, zoals elektrische auto's.
- D66 wil dat er voldoende parkeermogelijkheden voor auto's zijn in de binnenstad en de wijken daaromheen. Betaald parkeren is hierbij een middel, maar wij zijn terughoudend met het uitbreiden van betaald parkeren in de wijken rond de binnenstad. Als dat gebeurt, moeten bewoners van deze wijken hier zorgvuldig bij worden betrokken.

11. Afval; groene keuzes lonen

Dagelijks worden we geconfronteerd met afval. Zolang bedrijven, overheid en inwoners afval niet meer gaan behandelen als een belangrijke grondstof, blijft afval de komende jaren een grote uitdaging voor gemeenten. Zij betalen voor het aanbieden van restafval voor verbanding een heffing die door het Rijk wordt opgelegd. Deze heffing berekenen gemeenten door aan hun inwoners via de afvalstoffenheffing. In Purmerend en in Beemster is de scheiding van afval na enkele jaren van verbetering gestagneerd en kan en moet het nog een heel stuk beter. Zolang dat niet gebeurt, zullen de kosten voor de inwoners de komende jaren alleen maar stijgen. Er zijn dus maatregelen nodig, landelijk en lokaal.

- Door middel van een stevige communicatiecampagne komt er meer aandacht voor groente-, fruit- en tuinafval (GFT). Het aandeel van GFT in het restafval is groot en dat is ontzettend zonde. Ook wordt een deel van onze e-waste (elektronisch afval) nog niet ingezameld via de milieustraat of nog niet hoogwaardig gerecycled. We maken van deze soorten afval een belangrijk aandachtspunt.
- Er worden geen ballonnen of wenslampionnen opgelaten, of met plastic confetti gestrooid. Ook wordt er in vergunningen vastgelegd dat de kosten van eventueel benodigd natuurherstel en extra opruimwerkzaamheden door de gemeente, voor rekening van de organisator komen.
- De milieustraat moet actief worden gepromoot als het adres voor het inleveren van afval dat niet in de reguliere containers kan. De samenwerking met Noppes en ambachtsbedrijven moet worden geïntensiveerd. Ook het kosteloos aan huis ophalen van grof vuil blijven we ondersteunen. Dit is een waardevolle service voor onze inwoners en helpt bij gescheiden inleveren van afval.
- D66 wil de hoeveelheid afval ook verminderen en zwerfafval voorkomen door hier aandacht aan te geven in het onderwijs. Hierbij ligt de nadruk op de gevolgen van (zwerf)afval en wat de leerlingen en de school zelf kunnen doen om dit te verminderen. Inwoners en organisaties die vrijwillig hun omgeving schoonhouden en/of zwerfafval opruimen, ondersteunen we actief.
- Afspraken over het schoon houden van de omgeving van scholen, sportverenigingen en bedrijven worden vastgelegd in convenanten. Indien bedrijven hier niet aan willen meewerken, zal indien nodig de omgevingswet worden ingezet waardoor de gemeente handhavend mag optreden tegen bedrijven die zwerfafval, binnen een straal van 25 meter rondom hun zaak, niet opruimen.
- De gemeente stelt zich, waar mogelijk, ondersteunend en faciliterend op voor bedrijven en organisatoren van evenementen die hun afval willen verminderen.
- De gemeente ondersteunt en faciliteert een statiegeldsysteem voor bekertjes bij evenementen, sporttoernooien enz. en zoekt daarbij samenwerking met andere gemeenten om dit gezamenlijk mogelijk te maken en de kosten van eventuele investeringen samen te dragen.
- We willen de mix van plastics lokaal terugwinnen, recyclen en toepassen in producten die in de buitenruimte gebruikt kunnen worden, naar voorbeeld van de gemeente Almere. Dit kan in samenwerking met energie- en afvalbedrijf HVC.

12. Veiligheid is van ons allemaal

D66 wil vooral samen met inwoners en ondernemers vormgeven aan veiligheid door hen een stem te geven bij het bepalen van de prioriteiten en te blijven doorgaan met burgerinitiatieven zoals het “Ogen en Oren-project” en WhatsApp-preventiegroepen. Ook is er voldoende aandacht voor nieuwe ontwikkelingen, zoals cybercriminaliteit en ondermijning.

- De wijkagent blijft centraal staan en is samen met de BOA's het aanspreekpunt in de wijk. Vaak is een gesprek effectiever dan een boete uitdelen of het ophangen van een camera.
- Ook wat betreft jeugdoverlast investeert D66 liever in (extra) jeugdwijkagenten en het samen bieden van perspectief aan jongeren. Dat vraagt ook dat er in de stad voldoende ruimte is en activiteiten zijn waar jongeren gewoon lol kunnen hebben. Daarnaast wil D66 meer aandacht voor het tegengaan van seksueel geweld en (internet)pesten onder jongeren.
- Belangrijk dat vooral wordt gekeken naar “high impact crimes”, zoals woninginbraken, geweld, overvallen/straatrovers en bedreigingen.
- Gezien de nadelen van vuurwerk op mens en dier, wil D66 het afsteken ervan blijvend ontmoedigen en streven we naar een centrale show (met lasers of drones) in de stad.
- D66 wil gemeentelijke BOA's meer zetten op de grootste ergernissen van wijkbewoners, zoals hondenpoep, parkeren en geluidsoverlast.



13. Cultuur en sport, de verbindende schakels

Met de groei van de stad moeten ook de noodzakelijke voorzieningen op het gebied van sport, kunst en cultuur meegroeien, waarbij er meer aandacht is voor inwoners met een fysieke en/of mentale beperking. Verder zien we sport en cultuur als verbindende factoren tussen allerlei groepen en wordt steeds meer de samenwerking gezocht met het onderwijs en het bedrijfsleven.

Cultuur

- D66 wil inzetten op een meerjarenplan Kunst & Cultuur, waarbij de betrokken instellingen het voortouw nemen en de gemeente ondersteunend is. Zo willen we gezamenlijk garanderen dat het culturele aanbod toegankelijk en bereikbaar blijft en juist weer nieuwe mensen aantrekt. Laat zien wat er is, benut elkaars kennis en kijk naar mogelijke gezamenlijke en innovatieve voorstellingen en evenementen. Dit kan zo mogelijk ook samen met de regiogemeenten, de provincie en de Metropoolregio Amsterdam.
- Het gebied rond theater De Purmaryn, Purmerends Museum, 't Stamhuis/Filmhuis en de Koepelkerk kan als cultureel hart worden gezien. We zien kansen, samen met de winkels en horeca, om daar meer activiteiten op te zetten en zo meer bezoekers te trekken.
- Door de fusie met de Beemster krijgen we er een schat aan culturele instellingen bij. Belangrijk is dat het brede palet meer onder de aandacht wordt gebracht, ook op scholen. We stimuleren dat instellingen meer gaan samenwerken en kennis uitwisselen. Denk aan Historisch Genootschap Beemster en Vereniging Historisch Purmerend.
- Reuring wordt wat D66 betreft het groenste en meest vernieuwende festival van Nederland. Dit kan door gebruik te maken van groene stroom, voorrang voor groene leveranciers, watertappunten en verder terugdringen van eenmalig plastic (onder meer statiegeldbekers).



Sport

- D66 wil samen met alle sportverenigingen en de Sportraad een Sportaccommodatieplan 2040 opstellen, zodat tijdig kan worden ingespeeld op verenigingen die uit hun jasje groeien of verenigingen die te ruim in hun jasje zitten. Dit kan uitbreiding op bestaande locaties betekenen of het aanwijzen van nieuwe sportlocaties.
- Tegelijk zet D66 in op het optimaal benutten van de sportvelden en – accommodaties. Het is zonde als bij de ene vereniging velden deels niet gebruikt worden en bij andere verenigingen activiteiten niet kunnen doorgaan vanwege een tekort aan velden. Ook anderen (individuele sporters of groepen los van een sportvereniging) mogen tegen een redelijke vergoeding gebruik maken van de (gemeentelijke) sportaccommodaties.
- We houden aandacht voor de sportinfrastructuur van de toekomst, want er is steeds meer beweging tussen de digitale wereld en de echte wereld. Bewegen en leren stimuleren door elektronica is een middel om ook jongeren te bereiken.
- Verder wil D66 dat op termijn alle kunstgrasvelden vervangen worden door echt gras (of ander soort materiaal dat geen schade aan de natuur oplevert).
- De huidige capaciteit van het Leeghwaterbad staat onder druk, zeker gezien de groei van de gemeente. We onderzoeken daarom de haalbaarheid voor de toevoeging van een buitenzwembad.
- D66 wil meer aandacht voor het tekort aan vrijwilligers bij sportverenigingen. We vinden het belangrijk om het vrijwilligersklimaat en -beleid binnen sportverenigingen te verbeteren, te zorgen dat er binnen de verenigingen meer (bestuurlijke) ondersteuning komt en willen dat daar concrete plannen voor worden uitgewerkt.



14. Een betrokken overheid en een vitale democratie

We willen dat de gemeente als overheid naast mensen staat in plaats van tegenover hen. De basis moet daarvoor op orde zijn: goede dienstverlening, transparante verantwoording, ruime mogelijkheden tot participatie en begrijpelijke communicatie. Nog steeds voelen te veel mensen zich niet betrokken en dat moet anders. Dat vraagt ook iets van ons als lokale politiek.

De gemeente heeft er steeds meer taken bij gekregen en heeft daarmee een steeds grotere rol in het dagelijks leven van mensen. Daarover beslist de gemeenteraad als hoogste orgaan, maar niet zonder het betrekken van de inwoners en geluisterd te hebben naar alle betrokken partijen.

De inwoner bij het bestuur

- Op verschillende manieren worden inwoners meer bij de lokale politiek betrokken. Dat kan via enquêtes, aparte inspraakavonden van de raadscommissies, meer de wijk en de buurt in gaan en makkelijk benaderbaar zijn als er iets speelt. Voorwaarde is wel dat de documenten altijd goed leesbaar en vindbaar zijn.
- Zeker bij ruimtelijke ontwikkelingen als woningbouw, verkeer en inrichting van de openbare ruimte worden omwonenden en andere betrokkenen vanaf het begin meegenomen en tussentijds actief geïnformeerd. Inspraak moet veel meer samenspraak worden.
- Sommige doelgroepen worden onvoldoende gehoord. Daarom wil D66 dat mensen met een beperking actief betrokken worden en zetten we in op een jongerenraad. Zo kan men makkelijker gevraagd en ongevraagd advies geven.
- D66 wil inwoners het recht geven om zelf een amendement (wijzigingsvoorstel) in te dienen bij raadsbesluiten en ook het recht geven om zelf een agendapunt op de agenda van de gemeenteraad te zetten. Dat geeft inwoners meer mogelijkheden om actief mee te doen aan de lokale politiek.
- D66 wil dat de gemeente meer geld uittrekt voor politieke en ambtelijke ondersteuning van commissie- en raadsleden. Dit komt ten goede van de volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende taken.

Dienstverlening en communicatie

- Bied als gemeente de ruimte en ondersteuning bij lokale, buurtgerichte initiatieven. Zet meer in op social media om ideeën van inwoners te verzamelen en om geïnteresseerden bij elkaar te brengen. Zoek anderen en elkaar meer op buiten het gemeentehuis.
- Maak van het gemeentehuis nog meer het Huis van de Gemeente. Een plek waar ruimte is om elkaar te ontmoeten, te vergaderen en als (tijdelijke) werkplek te gebruiken.
- Geef inwoners meer inzicht in hun eigen gegevens en aanvragen. Wees daarin transparant en bied de mogelijkheid om meer grip op eigen gegevens te hebben en met wie deze worden gedeeld. Met meer digitale dienstverlening is ook meer aandacht voor privacy nodig.
- D66 wil verdere vermindering van regeldruk, waarbij meer wordt uitgegaan van vertrouwen. Dus minder vergunningen en minder controles, maar wel zwaardere sancties bij overtredingen.
- Om onbehoorlijke en ontoereikende dienstverlening van de gemeente waar nodig te herstellen en waar mogelijk te voorkomen, pleit D66 voor het instellen van een ombudsmanfunctie. Bijvoorbeeld door aan te sluiten bij ombudsman Metropool Amsterdam.

15. Gezonde gemeentefinanciën en samenwerking in de regio

Geld van de gemeente is geld van onze inwoners. Daar gaan we zorgvuldig mee om. Het huishoudboekje van de gemeente ziet er goed uit, maar staat ook onder druk. D66 wil gericht blijven investeren in wat de gemeente nodig heeft, zonder dat de lasten voor inwoners en bedrijven toenemen. Dat vraagt een scherpe blik en een kritische houding, ook naar alle gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente financieel bijdraagt (zoals de veiligheidsregio, GGD en het recreatieschap).

- D66 wil dat de gemeente blijvend kritisch is op de kosten van de eigen organisatie en de inhuur van externen. Investeer liever in het in vaste dienst nemen van medewerkers.
- Wij zien graag dat de gemeente een benchmarkgroep van vergelijkbare gemeenten samenstelt om de eigen kostenstructuur en de ontwikkeling daarvan actief te vergelijken met andere gemeenten. Waar signalen zijn dat een vergelijkbare gemeente efficiënter opereert, gaan we met de betreffende gemeente in overleg om te leren.
- Verder is het goed als elk jaar één of twee programma's uit de begroting door de gemeenteraad kritisch worden doorgelicht. Vinden we alles nog steeds belangrijk? Is het nog wel effectief? Kan het mogelijk efficiënter? Dit helpt om de gemeenteraad de begroting meer in de vingers te laten krijgen, zodat de raad zijn controlerende taak beter kan vervullen.
- De OZB stijgt niet of hooguit met de inflatie. Tarieven voor riool, afval en leges zijn slechts kostendekkend, waarbij steeds kritisch bekeken wordt of het efficiënter en goedkoper kan.
- D66 handhaaft voorlopig het beleid rondom de hondenbelasting, maar alleen om de voorzieningen voor honden en het opruimen van hondenpoep ermee te betalen.
- Sportclubs en culturele organisaties worden bij nieuwbouw vrijgesteld van het betalen van leges als het algemeen nut betreft. Verder is D66 er voorstander van om naar buiten gerichte reclame toe te staan. De inkomsten komen via een sportfonds bij de verenigingen terecht.
- De gemeente is zowel een regiogemeente als onderdeel van de Metropoolregio Amsterdam (MRA). Via samenwerking kan veel meer worden bereikt en kosten worden bespaard. Denk aan meer gezamenlijke inkoop en afstemming van beleid. Purmerend zoekt de samenwerking in Zaanstreek-Waterland en de MRA actief op en werkt met de regionale partners samen aan de gezamenlijke ambities.



Woordenlijst

- **30-30-40** – om de diversiteit en doorstroom te bevorderen geldt voor alle te bouwen woningen als norm minimaal van 30% sociale huur, 30% middeldure huur en koop en 40% vrije invulling de norm
- **Biobased materialen** – materialen die gemaakt zijn van hernieuwbare grondstoffen zoals zetmeel, suiker, cellulose, melkzuur, eiwitten of via micro-organismen
- **BOA** – Buitengewoon opsporingsambtenaar, een ambtenaar die mag onderzoeken of er bepaalde strafbare feiten zijn gepleegd. Ook mogen zij boetes uitschrijven en verdachten aanhouden.
- **CLT** – cross-laminated-timber is een voorbeeld van een gelijmde houtconstructie en wordt vaak toegepast als wand-, vloer en/of dakelement. Bijvoorbeeld bij houtskeletbouw en voor interieurs.
- **Coöperaties** – een vorm van zelforganisatie van producenten, verbruikers of werknemers.
- **Decentralisatie** – het overdragen van taken en bevoegdheden aan lagere overheden. Bijvoorbeeld van het Rijk naar de gemeente.
- **Droogmakerij** – is een polder, drooggelegd gebied, dat van oorsprong een meer, een ander groot open water of drasland was.
- **Duurzaam / Duurzaamheid** – is een breed begrip, maar het komt er op neer dat in een duurzame wereld mens, milieu en economie met elkaar in evenwicht zijn zodat we de aarde niet uitputten. Bij duurzaamheid kan de aarde ook op langere termijn het totaal van onze consumptie dragen.
- **Ecosysteem** – een natuurlijk systeem dat bestaat uit organismen. Bijvoorbeeld een bos, een boom of de aarde.
- **Energiecollectieven** – een grote groep mensen koopt samen (collectief) energie in. Hoe meer deelnemers hoe lager de prijs van de energie.
- **Energietransitie** – de overgang naar een situatie waarin de energievoorziening structureel anders van aard en vorm is dan het huidige energiesysteem.
- **GGD** – Gemeentelijke Gezondheid Dienst
- **GWW** – staat voor het werkgebied grond-, weg-, en waterbouw
- **Het lint** – lintbebouwing is een vorm van bebouwing langs wegen.
- **Hobby-jacht** – (vermaak-jacht of plezier-jacht) jagen op dieren in het jachtseizoen.
- **Hybride onderwijs/leeromgeving** – combineert het schoolse leren en het leren in de beroepspraktijk
- **Inclusiviteit / Inclusie** – gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking.
- **JOGG** – Jongeren Op Gezond Gewicht
- **KBG / Klankbordgroep** – een groep mensen waar meningen, kennis en inzichten worden gedeeld met elkaar in de groep.
- **Kernwinkelgebied** – gebied in de binnenstad met hoge concentratie aan winkels en horeca
- **Klimaatadaptatie** – adaptatie aan klimaatverandering is het proces waardoor samenlevingen de kwetsbaarheid voor klimaatverandering verminderen of waardoor zij profiteren van de kansen die een veranderd klimaat biedt.
- **Kroonbedekking** – is de bedekking van het gebied door de kroon van de boom, dus de breedte van de takken met bladeren.
- **Meerdoen Regeling** – een regeling (computers, sport, zwemdiploma, ziektekosten) voor mensen met een laag inkomen (bijstandsuitkering) of kinderen van ouders met een laag inkomen (bijstandsuitkering).
- **Ruimte voor ruimte regeling** – is een regel waarmee het mogelijk is om in ruil voor de sloop van (agrarische) bebouwing een nieuwe woning te ontwikkelen
- **Unesco** – is een in 1945 opgerichte organisatie voor onderwijs, wetenschap en cultuur van de Verenigde Naties.
- **Werelderfgoed** – monumenten die vanwege hun culturele, historische of wetenschappelijke betekenis een uitzonderlijke universele status genieten.

Verantwoording

Dit verkiezingsprogramma is een lijvig werk geworden, net als het landelijke programma dat ook ter inspiratie heeft gediend. Ook hier is er bewust voor gekozen. We wilden een programma met punten die concreet op korte termijn uitvoerbaar zijn, maar ook met punten die zogenoemde vergezichten zijn. Dit verkiezingsprogramma is het resultaat van vijf maanden werk. Maar we hebben eigenlijk gedurende de gehele raadsperiode 2018 – 2021 informatie opgehaald. Ook punten uit onze vorige programma's die nog niet gerealiseerd zijn, maar in onze ogen nog steeds actueel en belangrijk, hebben we meegenomen.

Voor de fracties van een democratische partij is het belangrijk dat zo veel mogelijk leden werden betrokken bij ons verkiezingsprogramma, en dat is gelukt. We hebben input gevraagd, gekregen, gewogen en meegenomen. En ook van diverse maatschappelijke organisaties uit Beemster en Purmerend kregen we gevraagd, en gelukkig ook ongevraagd, input voor het programma. En daar zijn we heel blij mee. Door deze hoeveelheid input kunnen we met recht spreken van een lokale co-creatie.

We zijn erg trots op het eindresultaat en willen iedereen die er zijn steentje aan heeft bijgedragen hartelijk bedanken. Hier ligt een programma waar de fractie de komende periode ook weer duurzaam mee vooruit kan. We gaan samen verder. Een nieuw begin.

Astrud Wildschut – voorzitter verkiezingsprogramma commissie



De verkiezingsprogramma commissie

Astrud Wildschut (vz)

Mark Intres

Paul van Meekeren

Mireille Frerejean - Uileman

Gerard Groot

Marian Segers

